

Не вярвай на очите си

Има една поговорка „Око да види – ръка да пипне“. Свикнали сме, за да се убедим наистина, че нещо съществува, трябва да го видим с очите си и да го докоснем с ръцете си. За всичко материално може да се приложи тази поговорка, но не винаги нещата, които виждаме, могат да се докоснат с ръка. Едно от тези неща, които виждат очите ни, но не могат да докоснат ръцете ни, са миражите.

Какво е *мираж*? Реалност или плод на въображението ни? Миражът е природно атмосферно *оптично явление*, при което слънчевите лъчи се пречупват различно поради различната плътност на слоевете въздух (*рефракция*). Представлява отражение на небето или на отделни предмети. Различаваме четири вида миражи: горен, долен, страничен и сложен мираж. Най-популярни са явленията, свързани с долен и горен мираж.

Долният или езерен мираж е често срещан в ежедневието ни. Когато пътуваме (срещу Слънцето) с превозно средство по асфалтирано шосе в горещ летен ден, сякаш шосето пред нас се превръща в река. Ако срещу нас се зададе превозно средство, например, камион, струва ни се, че той върви под водата. Вижда се и образ на крайпътните дървета, също както в реката или езерото се отразяват дърветата на брега. Подобни тайнствени явления се наблюдават най-често в пустинята в горещи дни, когато се получава голям *температурен градиент* (температурна разлика във височина). Пътешествениците в пустинята, заблудили се в безбрежните пясъци, останали без храна и вода, виждат спасителни оазиси, реки, езера, но когато се приближат към тях, те сякаш се стопяват във въздуха.

Понякога миражи могат да бъдат сгради или цели градове – това е т. н. *горен мираж*. Миражи са съществували и в древността, но хората не са могли да си обяснят това физично явление. Особено интересни са разказите от Ориента, останали още от времената на кръстоносните походи. По-късно, в един летен ден през 1820 г., екипажът на каравелата „Бафин“ наблюдавал във въздуха древни замъци и храмове. Хората не можели да повярват на очите си... не знаели, че това е мираж. Науката не била развита така, както в наши дни. Сега това явление е обяснено и доказано от физиката и докато в древността миражите са се смятали за чудеса и магия, то ние сега знаем, че това е напълно естествено и реално явление. Интересно е, че миражът може да бъде заснет с камера или фотоапарат. Най-сигурният начин да проверим наистина ли съществува това, което виждаме или е мираж, е да направим снимка.

Който не знае законите на физиката, би се озадачил от този феномен, но когато сме наясно, за нас е едно интересно и вълнуващо явление. Всъщност, миражът е една зрителна измама, която прави нашия свят по-цветен, по-красив, по-наситен с емоционални преживявания.

Трябва ли да вярваме на очите си? Да, разбира се, че трябва да вярваме на очите си, но да вярваме с очите на знанието. Защото знанието прави очите ни виждачи!

Боряна Атанасова, XI^Г клас